

Finalisti tohtoročnej Ceny Oskára Čepana sa vo svojej tvorbe zaoberajú širšími spoločenskými problémami

18. 10. 2019 | TLAČOVÁ SPRÁVA

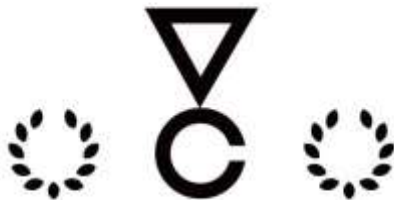
To, čo spája tohtoročných finalistov Ceny Oskára Čepana (COČ), je ich záujem o širšie spoločenské problémy, ktoré originálnym spôsobom reflektujú vo svojej tvorbe. Päť finalistov prestížneho ocenenia pre vizuálnych umelcov a umelkyne do veku 40 rokov - Jana DURINU, Dávida KORONCZIHO, Milana MAZÚRA, Erika SIKORU, Gabrielu ZIGOVÚ – čaká inštalovanie spoločnej výstavy vo Východoslovenskej galérii v Košiciach. Vernisáž sa uskutoční 8. novembra 2019 a výstava potrvá do 1. marca 2020. Medzinárodná odborná porota určí laureáta/laureátku ceny 29. novembra tohto roku. COČ organizuje Nadácia – Centrum súčasného umenia (N-CSU).

„Projekt sme sa tento rok pokúsili stabilizovať z hľadiska tímu i časového ukotvenia jednotlivých jeho kľúčových častí v období počas celého roka. Okrem základných aktivít sme sa zapojili aj do lokálnych projektov v širšom zmysle (Petržalka Gallery Weekend), usporiadali sme niekoľko prednášok (Boshko Boskovic/USA), krst katalógu minulého ročníka. Prebehli podnetné studio visits jednotlivých finalistov a k spolupráci na tohtoročnom projekte sme prizvali aj zahraničných odborníkov. Spolupráca s presahmi nás teší,“ povedala riaditeľka Nadácie – Centrum súčasného umenia **Lucia Gavulová**, ktorá vedie projekt s 24-ročnou tradíciou od minulého roka.

Novou posilou v tíme COČ je aj český kurátor Václav Janoščík, ktorý spolu s Luciou Gavulovou absolvoval v období letných mesiacov spomínané „studio visits“. Navštívili každého z finalistov v jeho ateliéri, aby tak mali možnosť spoznať ich tvorivé zázemie a tiež sa porozprávať o predstavách prezentácie na výstave, ktorá býva každoročne vyvrcholením projektu.

„Žijeme v premenlivej dobe. Sme bombardovaní čím ďalej tým väčším spektrom problémov – od vojnových konfliktov, ekologických katastrof, cez populizmus, až po krízu našej vlastnej identity a schopnosti spoločenského porozumenia. Preto som rád, že sa všetci finalisti tohto ročníka zaoberajú širšími spoločenskými problémami. Dúfam, že spoločne ukážeme, že umenie nie je uzavreté do svojich estetických tém a otázok, ale naopak, predstavuje nesmierne potrebný priestor, v ktorom sa kľúčové problémy otvárajú, získavajú váhu a prístupnosť,“ povedal kurátor **Václav Janoščík**.

Medzinárodná porota posudzovala 37 vizuálnych umelcov, ktorí na začiatku aktuálneho roku reagovali na otvorenú výzvu a prihlásili sa. Na základe portfólia prác za posledné obdobie, autorského stanoviska a životopisu vybrali až piatich finalistov. V spoločnej diskusii sa zhodli

v tom, že chcú dať šancu rozvinúť vybraným finalistom svoj potenciál aj v priebehu nasledujúcich mesiacov, keď budú mať možnosť pracovať na novom výstavnom diele.

Z minulého roku v členstve poroty pokračujú: **Rainer Fuchs** (šéfkurátor mumok | museum moderner kunst stiftung ludwig, Viedeň) a **Lora Sariaslan** (pedagogička na University of Amsterdam, Amsterdam); novými členmi pre obdobie rokov 2019 a 2020 sú: **Vjera Borozan** (kurátorka, riaditeľka projektu Artyčok TV a pedagogička na Akademii výtvarných umění, Praha), **Jaro Varga** (vizuálny umelec, Praha, Bratislava), **Bartholomew Ryan** (nezávislý kurátor, držiteľ MA titulu z Centra kuratoriálnych štúdií na Bard College, Minneapolis, USA).

Súčasťou projektu sú aj filmové profilové medailóny finalistov Ceny Oskára Čepana 2019. Ich autorkou je dokumentaristka **Vladimíra Hradecká**. Vo svojej filmovej tvorbe prepája dokument s inými vizuálnymi formami umenia ako sú móda, videoart, divadlo, hudobné videá či súčasné umenie. Cieľom jej tvorby je kreatívne spracovať osobné či spoločenské otázky, vyvolať diskusiu. Je súčasťou združenia Living Documentary, ktoré je platformou pre nezávislú filmovú produkciu a spoluprácu medzi umelcami či združeniami.

FINALISTI COČ 2019:

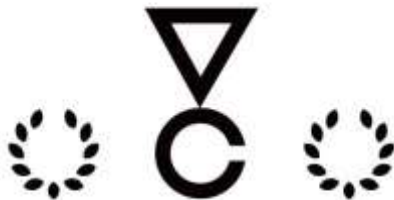
Jan DURINA (1988, Liptovský Hrádok)

Jan Durina komunikuje so svetom cez svoje umelecké alter ego prostredníctvom obrazu, zvuku, performatívnych aktov, tvorby odevov, masiek a rôznych iných aktivít, ktoré mu v daných situáciách umožňujú čo najautentickejšie sa vyjadriť. Neupína sa tak k jednému médiu či rukopisu; jeho umením je všetko, čo môže byť vyjadrovacím prostriedkom pocitov a vnútorných stavov. Publikum si v rámci tohto procesu pripúšťa k telu niekedy viac, inokedy menej. S cieľom získania odstupu od diváka a tlmočenia určitých posolstiev dal viackrát vzniknúť novým identitám, do ktorých sa projektoval. Identita je jedno z kľúčových slov, ktoré možno s jeho tvorbou spájať. Ďalšími by boli emócie, vnútorné prežívanie, svet, príroda... Jeho výpoveď je naliehavá, lebo je bytostná. Alebo inak – bez možnosti tvorby umenia by nebol schopný bytia.

Bakalárske štúdium absolvoval v rokoch 2007 až 2011 v ateliéri prof. Anny Tretter na Katedre nových médií Fakulty umení TU v Košiciach a od 2009 do 2010 v ateliéri fotografie na Akadémii výtvarného umenia v Krakove. V magisterskom štúdiu pokračoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, na Katedre intermédií v ateliéri A. Čierneho (2012-2014). Žije v Berlíne.

Dávid KORONCZI (1990, Lučenec)

Autor je aktívny na rôznych úrovniach súčasnej umeleckej a pedagogickej prevádzky s presahmi k aktivizmu. Bdelo pristupuje k všetkému, čo si vyžadujú ich špecifiká, pričom plynule prechádza z jednej oblasti do druhej, vzájomne ich prepája a podporuje ich obsahy. Je grafickým

dizajnérom, kurátorom, organizátorom a umelcom. Motivuje ho multimediálne prepájanie každodennosti s umeleckými stratégiami a komunitami. Cez komunikačné kanály umenia a kultúry v širšom zmysle skúma vzťahy v rozsahu od najbližších po geopolitické. Hľadá odpovede na otázky, súvisiace s identitou, a zároveň premýšľa o planetárnych vzťahoch a spôsoboch udržateľnejšieho a vyrovnanejšieho života. Hľadá zážitky a príbehy, ktoré vedú ku kritickému mysleniu. Autorské projekty tvorí kolektívne, model spolupráce je preňho kľúčový ako na medziludskej, tak na medzidruhovej úrovni.

Bakalárske štúdium absolvoval na Inštitúte kreatívnej fotografie na Slezské univerzite v Opave. V rokoch 2015 až 2017 strávil magisterským štúdiom v Ateliéri IN Ilona Németh na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, kde je aktuálne druhým semestrom asistentom v Ateliéri vvv (vizuálne, verbálne, verejné) Martina Piačka.

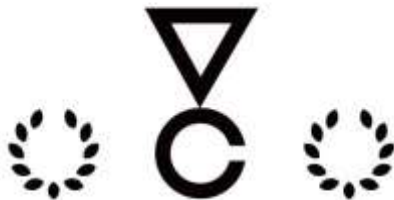
Milan MAZÚR (1989, Žilina)

Autorov vizuálny jazyk balansuje na hrane spektakularity súčasnej masovej vizuality a jej preverovania, vrátane kritických a sociálnych súvislostí. Videá a filmy, ktoré tvorí, sú súčasťou širšie koncipovaných inštalácií, v ktorý často využíva kontrast obyčajnosti a expresívnej dekonštrukcie. Kontinuálne sa pohybuje medzi submisivitou umelej sladkosti konzumnej kultúry a všadeprítomnosťou existenciálnej úzkosti. Súvisí to s autorovým pocitom mentálneho vyprázdňovania viacerých oblastí súčasnej spoločnosti, najmä v sociokultúrnej a verejnej sfére, na ktoré reaguje. Z formálneho hľadiska sa venuje skúmaniu stratégie budovania video esejí v kontexte pohyblivého obrazu, experimentálneho filmu a site-specific. Za svoje témy označuje napríklad vyprázdnenú naráciu, magický realizmus, symptómy súčasnej globalizovanej spoločnosti, senzualizmus...

Bakalárske štúdium absolvoval v rokoch 2009 až 2013 na Fakulte výtvarných umení v Banskej Bystrici, v Ateliéri intermédií u Miroslava Nicza. V magisterskom štúdiu pokračoval na pražskej UMPRUM (2013-2016), v Ateliéri intermediálnej konfrontácie u Jiřího Davida a Milana Saláka, kde v roku 2018 získal aj doktorandský titul. Žije v Prahe.

Erik SIKORA (1986, Košice)

Inšpirovaný rôznymi vplyvmi nachádza najprirodzenejší spôsob vyjadrenia cez performatívne stratégie. Obsahy, ktoré touto formou tlmočí, sa týkajú problematických otázok počnúc národnou identitou, až po ekológiu a udržateľnosť. Jeho výstupy majú často podobu prednášky alebo koncertu, väčšinou mimo priestoru galérie. S divákom vtedy komunikuje naživo, v opačnom prípade prostredníctvom nahratého videa, ktorého je hlavným protagonistom. Predkladá svoje teórie, nápady, pozorovania, ktoré zväčša dospievajú k určitému záveru, napríklad aj v podobe manuálu, návodu. Má rád, keď majú ľudia k jeho výstupom voľný prístup aj mimo inštitucionálnu prevádzku umenia (preto ich sprístupňuje a šíri na webe), keď si záznam môžu pozrieť vtedy, kedy majú čas a chuť.

V rokoch 2005 až 2011 študoval na Akadémii výtvarných umení v Prahe, kde postupne prešiel ateliérmi Nových médií I. Michaela Bielického a Markusa Huemera, Maľby II. Vladimíra Skrepla, hosťujúcej pedagogičky Magdaleny Jetelové, Konceptuálnej tvorby Miloša Šejna a Tomáša Vaněka a hosťujúceho pedagóga Floriana Reitherera a Gelitin Group.

Gabriela ZIGOVÁ (1989, Košice)

Zaujíma ju človek ako jednotliviec, ale aj ľudia ako masa a s tým súvisiace špecifické sociálne situácie. Od toho možno odvodiť záujem o prácu s ľudským telom, a to formou performance alebo rôznych presahových vyjadrení (tanec, gestický prejav, divadlo). Fotografia je pre ňu prirodzeným záznamovým prostriedkom. V rámci site-specific pracuje s duchom miesta a obyčajne v širšom politickom kontexte. Umenie je pre ňu spôsobom komunikácie, ktorú vedie v intuitívnom a osobnom duchu. Aktuálne má na jej tvorbu najvýraznejší vplyv metropola Londýn, v ktorej žije, pracuje a popritom sa usiluje naplno koncentrovať na umeleckú tvorbu, čo je vyčerpávajúce i fascinujúce zároveň.

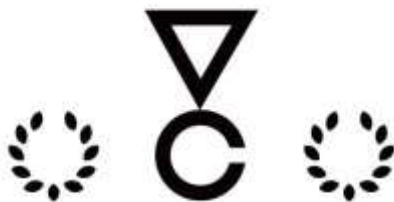
V roku 2015 ukončila magisterské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení, v Ateliéri In Ilony Németh, na Katedre intermédií. Počas štúdií sa zúčastnila štipendijných pobytov na Fakulte výtvarných umení Vysokej školy technickej v Brne a Akadémii umení vo Viedni.

Laureáta/laureátku 24. ročníka COČ čaká dvojmesačný rezidenčný pobyt v New Yorku, v spolupráci s Trust for Mutual Understanding a Residency Unlimited, finančná odmena vo výške 3 000 eur, samostatná výstava a podpora N-CSU pri zaistení ďalších výstav, projektov a prezentácií na Slovensku a v zahraničí.

POROTA CENY OSKÁRA ČEPANA 2019:

Vjera Borozan /CZ/ je historička umenia a kurátorka, pôsobiaca v Prahe, kde v roku 2011 získala doktorandský titul na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity. Aktuálne pracuje ako riaditeľka platformy pre súčasné umenie Artyčok TV. V minulosti prednášala na Fakulte výtvarných umení v Brne, aktuálne prednáša na Akadémii výtvarných umení v Prahe (od roku 2009). Pracovala ako riaditeľka Národného múzea v Čiernej Hore (2017-2018) a spolupracovala s iniciatívou súčasného umenia tranzit.cz.

Rainer Fuchs /AT/ je zastupujúcim riaditeľom, vedúcim kurátorom a vedúcim výskumného oddelenia Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig (mumok) vo Viedni, kde zároveň prednáša na Akademie der bildende Künste. Je autorom monografických výstav umelcov ako John Baldessari (2005), Keren Cytter (2007), Peter Kogler (2008), Brigitte Kowanz (2010), Pakui Hardware (2016), Christian Kosmas Mayer (2019), tematických výstav ako *Painting: Process and Expansion* (2010; Jackson Pollock, Yves Klein, Morris Louis, Arnulf Rainer, Hermann Nitsch, Maw Weiler, Joseph Kosuth, Karel Malich ai.), a kurátorom väčšiny veľkých výstavných projektov v mumok-u (*Natural Histories. Traces of the Political*, 2018; *Painting with Method. Neoavantgarde*

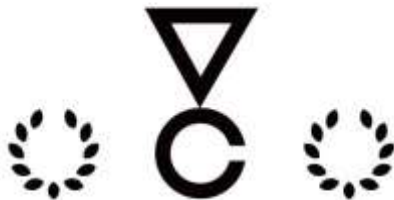

Positions from the mumok Collection, 2019 ai). Venuje sa rakúskemu a medzinárodnému modernému a súčasnému umeniu v kontexte kultúrnej antropológie.

Bartholomew Ryan /USA/ je nezávislý kurátor, ktorý pôsobí v Minneapolise (USA). Je držiteľom MA titulu z Centra kuratoriálnych štúdií na Bard College (2009). V minulosti pôsobil ako Milton Fine Curator v Andy Warhol Museum v Pittsburghu a ako Assistant Curator vo Walker Art Center v Minneapolise, kde bol spolukurátorom ambiciózneho historického výstavného projektu *International Pop* (2015). Medzi ostatné projekty, ktorých bol kurátorom, patria *Scaffold Room* (2014) choreografa a vizuálneho umelca Ralpha Lemona, *Painter Painter* (2013), *Pedro Reyes: Baby Marx* (2011), *Goshka Macuga: It Broke from Within* (2010) a *Eiko & Koma: Naked* (2010). V roku 2013 kurátoroval výstavu *9 Artists*, multigeneračný skupinový projekt o meniacej sa role umelca v súčasnej kultúre – v kontexte rozvíjajúcej sa geopolitiky a súčasného umenia (Yael Bartana, Liam Gillick, Natascha Sadr Haghhighian, Renzo Martens, Bjarne Melgaard, Nástio Mosquito, Hito Steyerl, Danh Vo).

Lora Sariaslan /NL/ je teoretička umenia a kurátorka, ktorá v minulosti kurátorsky pôsobila v Dallas Museum of Art (2001-2005) a v Istanbul Modern (2005-2011). Vybrané výstavné projekty zahŕňajú tituly ako *World and Dreams of Salvador Dalí* (Dallas Museum of Art, 2004), *Ryan Trecartin: Any Ever* (Istanbul Modern, 2011), *Life in the UK/Balance of Probabilities*, ako súčasť 2nd Asia Triennial v Castlefield Gallery v Manchestri, *Double Take* (2nd Mardin Biennial, 2012), *This yearning is ours!* (Center of Contemporary Art Znaki Czasu, Toruń, Poland, 2016) a *What we Forget* (Nieuw Dakota, Amsterdam, 2019). Aktuálne prednáša ako PhD. kandidátka na University of Amsterdam. Jej akademický záujem sa orientuje na tvorbu vizuálnych umelcov, ktorí prišli do Európy z opačnej strany hraníc – z Turecka. Je členkou AICA Turecko a medzinárodnou korešpondentkou pre European Museum Forum (EMF) tamtiež.

Jaro Varga /SK/ vyštudoval magisterské a doktorandské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave a absolvoval študijné pobyty na ABK vo Viedni, ASP vo Vroclavi a SRU v Pensylvánii. V rokoch 2010 a 2008 bol finalistom Ceny Oskára Čepana, v roku 2015 laureátom Ceny Tatrabanky za umenie do 35 rokov a v roku 2017 laureátom Ceny Nadácie Novum. Vystavoval v Slovenskej národnej galérii v Bratislave, v Národní galerii v Prahe, na Prague Biennale 6, vo FUTURA v Prahe, v Kunstraum Kreuzberg v Berlíne, v ZKU v Berlíne, Secession vo Viedni, v Triangle Arts Association v New Yorku, v National Museum of Contemporary Art v Soule, v The 8th Floor Gallery v New Yorku a v Gdansk Municipal Gallery. Absolvoval rezidenčné pobyty vo Viedni, Berlíne, Varšave, New Yorku, Soule, Kremse, Prahe a ďalšie. Realizoval samostatnú výstavu v Galérii SODA v Bratislave (2017), v Ivan Gallery v Bukurešti (2017), vo Východoslovenskej galérii v Košiciach (2017) a v Galérii AlbumArte v Ríme (2018). V roku 2018 realizoval miestošpecifické umelecké inštalácie vo verejnom priestore k 50temu výročiu módného domu Sonia Rykiel v Paríži, New Yorku, Soule, Bruseli a v Londýne. V rokoch 2007 až 2019 viedol spolu s Dorotou Kenderovou Galériu HIT v Bratislave. V rokoch 2015 až

2017 pôsobil ako šéfkurátor galérie MeetFactory v Prahe, kde pôsobí a žije. V celom spektre svojich aktivít sa primárne zaoberá problematikou expandovanej role umelca a umenia.

--

Súťaž Cena Oskára Čepana vznikla v roku 1996 a je určená vizuálnym umelcom do veku 40 rokov. Účasť v súťaži nie je obmedzená konkrétnym výtvarným médiom. Projekt realizuje od roku 2001 Nadácia – Centrum súčasného umenia, od roku 2016 v spolupráci s Residency Unlimited, Trust for Mutual Understanding a s finančnou podporou Fondu na podporu umenia, od roku 2018 v partnerstve s platformou Collective. Od roku 2018 je spoluorganizátorom ceny platforma na podporu umenia collective. Cena je súčasťou medzinárodnej siete ocenení YVAA – Young Visual Artists Awards, organizovaných v krajinách stredovýchodnej Európy.

Oskár Čepan (1925-1992) bol literárnym vedcom, výtvarným teoretikom a kritikom, umelcom, archeológom a paleontológom.

oskarcepan.sk

www.oskarcepan.sk

--

Organizátor: Nadácia – Centrum súčasného umenia

Spoluorganizátor: Collective, Východoslovenská galéria Košice

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Partner: J&T Banka, Košický samosprávny kraj

Partneri: Trust for Mutual Understanding, Residency Unlimited, Young Visual Artists Awards

Komunikačný partner: SKPR STRATEGIES

Mediálni partneri: Denník N, RTVS, Rádio Devín, Rádio_FM, SITA, WebNoviny.sk, Artalk.cz, Vlna

Zuzana Golianová / Mediálna podpora COČ 2019

18. október 2019, Bratislava